

ብ/ገ 10,024
11/8/06

ጠቅላይ ልጅላጅ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን
The Federal Democratic Republic
of Ethiopia
Ethiopian Revenues and Customs Authority

65-011800
17 መጋቢት 2006

የጉምሩክ ሥነ-ሥርዓት ለሚፈጸምባቸው ቅ/ጽ/ቤቶች በሙሉ
በያሉበት፤

የንግድ ሚኒስቴር የክብደት መደብን መሰረት ያደረገ የግመል ድህረ-የመሸጫ ዋጋ በተመለከተ
በቁጥር 01-85/20147 የካቲት 27 ቀን 2006 ዓ.ም. በተጻፈ ደብዳቤ ያስተላለፈውን መመሪያ
ለተገቢው አፈፃፀም በዚህ ደብዳቤ ሸኚነት የላክን መሆኑን እንገልጻለን።

ከሠላምታ ጋር
አጠቃላይ
የጉምሩክ/ቅ/ጽ/ቤቶች ድጋፍና ክትትል
ዳይሬክቶሬት ም/ዳይሬክተር

አባራ፡- 19 ገጽ

ግልባጭ፡

- > በቅ/ጽ/ቤቶች ማስተባበሪያና ድጋፍ ሥራዎች ዘርፍ
በቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን፤

አ.አ. ገብረመስቀል
አወጣጥሪ
S. S. S. S.
20/8/06

አ.አ. ገብረመስቀል
አወጣጥሪ
አወጣጥሪ
20/8/06

100)

ቆ/ሠ/ዘ-63
፳፻/፲፬፻፲፱

፲፱/፳፻፲፱
፳፻፲፱

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የንግድ ሚኒስቴር

The Federal Democratic Republic of Ethiopia
Ministry of Trade

27 የክቶ 2006
Date

01-85/20147
Ref. No

ሰጠዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን

አዲስ አበባ

ጉዳዩ:- የግመል ድህረ የመሸጫ ዋጋ ቁጥጥር መመሪያን ይመለከታል።

ከሐገራችን ወደ ውጭ በሚላከው የምርት መጠን ልክ የውጭ ምንዛሪ እንዳናገኝ እያደረጉ ካሉ ችግሮች ውስጥ ከመሸጫ ዋጋ በታች ማስመዝገብ (underinvoicing) አንዱ ነው። ችግሩ በአንዳንድ የቁም እንስሳት ላኪዎች ላይም የሚታይ ሲሆን በተለይ ወደ ውጭ የሚላኩ ግመሎች የተለያዩ የክብደት መጠን ያላቸው በመሆኑ እና በወቅቱ ያለው የብሔራዊ ባንክ የድህረ የመሸጫ ዋጋ ቁጥጥር የክብደት መጠንን መሰረት ያደረገ ባለመሆኑ ከዋጋ በታች ማስመዝገብ (underinvoicing) ችግር በሰፊው ይስተዋላል።

በመሆኑም ችግሩን ለመፍታት የክብደት መደብን መሰረት ያደረገ የግመል ድህረ የመሸጫ ዋጋ ቁጥጥር መመሪያ በማዘጋጀት በመመሪያው ዙሪያ ሰስት የተለያዩ መድረኮችን በማዘጋጀት ከሚመለከታቸው የባለድርሻ አካላት፣ ከቁም እንስሳት ነጋዴዎች ማህበር፣ ከዋና ዋና የግመል ላኪዎች ጋር በመወያየት እንዲዳብር ተደርጓል።

በዚህ መሰረት ከመጋቢት 01ቀን 2006 ጀምሮ በመመሪያው መሰረት ወደ ተግባር መግባት እንዲቻል መመሪያውን እና መመሪያውን ለማዳበር የተደረጉ የውይይት ቃለ ጉባኤዎችን አባሪ አድርገን የላክን መሆኑን እንገልጻለን።

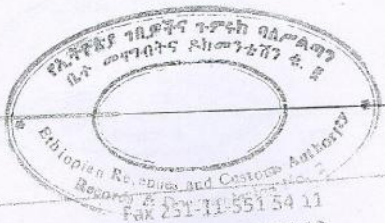

ከሰላምታ ጋር

[Handwritten signature]
ግብርና ሚኒስትር

ግልባጭ

ሰቁም እንስሳት ነጋዴዎች ማህበር

251-11-551 80 25-29
ገፅ

553 10 27. 552 24 19

አዲስ አበባ - ኢትዮጵያ
Addis Ababa Ethiopia

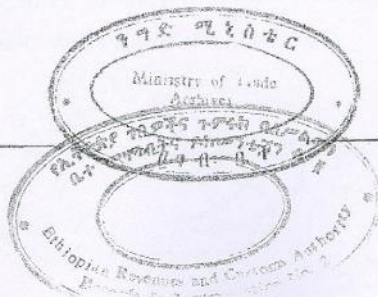
አወጪ ገበያ የሚቀርቡ ግመሎች የመሸጫ ዋጋ

ደብዳቤ

መመሪያ ቁጥር 004 / 2006ዓ/ም

ንግድ ሚኒስቴር ፣

መጋቢት 2006 ዓ. ም.

ለውጭ ገበያ የሚቀርቡ ግመሎች የመሸጫ ዋጋ ድገረ-ክትትል መመሪያ ቁጥር

004/2006 ዓ/ም

መግቢያ

የቁም አንሰሳትን ግብይት ለማሳለፍ እንዲቻል ለሀገር ውስጥም ሆነ ለውጭ ገበያ የሚቀርቡ የቁም አንሰሳት የግብይት ሂደቱ ላይ የሚያጋጥሙ ዝርዝር ችግሮችን በመለየት ከእያንዳንዱ ችግር አንጻር መፍትሔ ሰጪ እና ሕጋዊ መሠረት ያለው ዝርዝር የአሰራር ሥርዓት መዘርጋት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

ከዚህ አንጻር እያጋጠሙ ካሉ ችግሮች መሐል አንዱ ለውጭ ገበያ የሚቀርቡ ግመሎች አንዳንድ ላኪዎች የሸጡበትን ዋጋ አሳንሰው ለብሔራዊ ባንክ በማስመዘገብ ሀገሪቱ ማግኘት የሚገባትን ትክክለኛ የውጭ ምንዛሪ እንዳታገኝ የማድረግ ሕገ-ወጥ ተግባር እየተስተዋለ በመሆኑ፤

ብሔራዊ ባንክ እስካሁን ላኪዎች ግመሎችን ወደ ውጭ ሲልኩ ያስመዘገቡትን ዋጋ ከወቅቱ (ከወሩ) አማካይ መሸጫ ዋጋ ጋር በማነጻጸር ላኪዎች ከዋጋ በታች መሸጥ አለመሸጣቸውን የሚያረጋግጥበት የክትትልና የቁጥጥር የአሠራር ሥርዓት በአነስተኛ ዋጋ ሸጫለሁ በማለት ለብሔራዊ ባንክ በሐሰት እያስመዘገቡ ያሉትን አንዳንድ ላኪዎችን መቆጣጠር ባለማስቻሉ! በተቃራኒው ደግሞ አነስተኛ ክብደት ያላቸው ግመሎችን ለውጭ ገበያ የሚያቀርቡ ሐቀኛ ላኪዎችን እርግጠኝነት በጎደለው መረጃ መገኘት ከዋጋ በታች አስመዘግባችኋል በሚል መገላለጥ እያስከተለባቸው በመሆኑ በአጠቃላይ ይህ የአሠራር ሥርዓት ውጤታማ ሆኖ ባለመገኘቱ፤

የዚህ የቀድሞ የአሠራር ሥርዓት ክፍተት ለውጭ ገበያ የሚቀርቡ ግመሎች የክብደት መጠን ልዩነትን መሠረት ያለማድረግ ሲሆን ይህን መሰሉ አሰራር ሰግመል፤ ለበግ እና ለፍቅር ግብይት ተግባራዊ ባለመደረጉ አሁን ይህን የክብደት መጠንን ልዩነት መሠረት ያደረገ የመሸጫ ዋጋን የተከተለ የአሰራር ሥርዓት በመዘርጋት ግብይቱን በመከታተልና በመቆጣጠር ችግሩን ለመቅረፍ የሚያስችል የአሰራር ሥርዓት እንደሆነ በመታመን፤

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የንግድ ሚኒስቴር፣ በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የአስፈጻሚ አካላትን አደረጃጀት፣ ሥልጣንና ተግባር ለመወሰን በወጣው አዋጅ ቁጥር-691/2003ዓ/ም አንቀጽ- 21 ንዑስ አንቀጽ-1/ሐ/ በተሰጠው ስልጣን መሰረት ይህን መመሪያ አውጥቷል።

ክፍል አንድ

ጠቅላላ ድንጋጌዎች

1- አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ « ለውጭ ገበያ የሚቀርቡ ግመሎች የመሸጫ ዋጋ ደገረ-ክትትል መመሪያ ቁጥር 004/2006ዓ/ም » ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

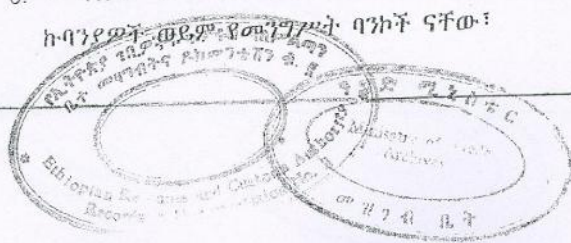
2- ትርጓሜ

በዚህ መመሪያ ውስጥ !

1. « አዋጅ » ማለት በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የአስፈጻሚ አካላትን አደረጃጀት፣ ሥልጣንና ተግባር ለመወሰን በወጣው አዋጅ ቁጥር-691/2003ዓ/ም አንቀጽ- 21 ንዑስ አንቀጽ-1/ሐ/ ማለት ነው።

2. « ዋጋ አሳንሶ መሸጥ » ማለት የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ለውጭ ገበያ የሚቀርቡ ግመሎችን የክብደት መደብ ክፍፍል መሠረት አድርጎ በወሩ ካለው አማካይ የመሸጫ ዋጋ ከ15% በታች ዝቅ ባለ ዋጋ መሸጥ ወይም ሽጫለሁ ብሎ ለብሔራዊ ባንክ ማስመዝገብ ነው።

3. « ባንኮች » ማለት የባንክ ሥራ እንዲሰሩ በብሔራዊ ባንክ ፈቃድ የተሰጣቸው ከባንኮች ወይም የመንግሥት ባንኮች ናቸው።

4. « የክብደት መደብ » ማለት ግመሎችን የክብደት መጠናቸውን መነሻነት አነስተኛ (small) ወይም መካከለኛ young/ ወይም ትልቅ adult/ ወይም በጣም ትልቅ mature/ ብሎ መለየት ነው።

5. « የባንክ ሠነድ » ማለት ፐርፎርማ ኢንቨይስ ወይም/አና ኮንትራት አግሪመንት ወይም/አና ሴተር ኦፍ ክሬዲት ወይም/አና የባንክ ፈቃድ ወይም/አና ለውጭ ገበያ የሚቀርቡ ግመሎች ግብይት አስፈላጊ የሆነ ሌላ ማንኛውም በባንክ አሰራር ሂደት ውስጥ ያለ ሠነድ ነው።

6. « ባለድርሻ አካላት » ማለት ለውጭ ገበያ በሚቀርቡ ግመሎች ግብይት ሂደት ውስጥ ተሳታፊ የሆኑ የግብርና ሚኒስቴር፣ የብሔራዊ ባንክ፣ የገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን እና የንግድ ሚኒስቴር ናቸው።

ክፍል ሁለት

የድገራት ተግባራት

3. የክብደት መደብ ክፍፍል (weight category)

1/ ግመሎችን የሚከተለውን የክብደት መጠን መሠረት በማድረግ !

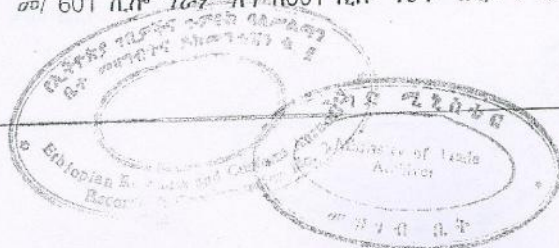
ሀ/ ከ250 ኪ.ሎ ግራም እስከ 320 ኪ.ሎ ግራም የሚመዘን አነስተኛ (small) ግመል።

ለ/ ከ321 ኪ.ሎ ግራም እስከ 420 ኪ.ሎ ግራም የሚመዘን መካከለኛ/ young

ግመል።

ሐ/ ከ421 ኪ.ሎ ግራም እስከ 600 ኪ.ሎ ግራም የሚመዘን ትልቅ /adult/ ግመል።

መ/ 601 ኪ.ሎ ግራም እና ከ601 ኪ.ሎ ግራም በላይ የሚመዘን በጣም ትልቅ

(mature) ግመል፣ በሚል የክብደት መደብ ተከፋፍላል።

4. ለውጭ ገበያ የሚቀርቡ ግመሎች የመሸጫ ዋጋ የድገረ-ክትትል ስርዓት

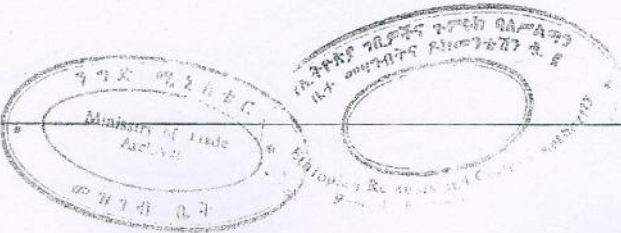
1/ በአንቀጽ 6 መሠረት የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ለውጭ ገበያ የሚቀርቡ ግመሎች የወሩ የሚያወጣው አማካይ የመሸጫ ዋጋ እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ግብይት በአንቀጽ 3 በተደነገገው መሠረት የክብደት መደብ ክፍፍልን የተከተለ መሆን አለበት፤

5. የሳኪ ግዴታ

1. ግመሎችን ለውጭ ገበያ የሚያቀርብ ማንኛውም ሳኪ የሚያቀርባቸው እያንዳንዱ የባንክ ሠነዶች ማለትም ፐርሴርማ ኢንቨይስ ፣ ኮንትራት አግሪመንት፣ ሌተር ኦፍ ክሬዲት፣ የባንክ ፈቃድ እና ለግብይቱ አስፈላጊ የሆኑ ሌሎች የባንክ ሠነዶች በአንቀጽ 3 መሠረት የእያንዳንዱን ግመል የክብደት መጠንና የክብደት መደብ የሚያመለክት መሆን አለበት።
2. የግመሎችን ክብደት በተመለከተ ግብርና ሚኒስቴር ወይም አግባብነት ያለው አካል የሚሰጠውን ውሳኔ የመቀበል፤
3. የየአለቱን የግመል ግብርና የኤክስፖርት ሽያጭ ብዛት እና ዋጋ መዝገብ የመያዝና አግባብ ባለው አካል ሲጠየቅ ይህንኑ መረጃ የመስጠት፤
4. የሐገሪቱን ጥቅምና መልካም የንግድ ገጽታ ከሚያጎድፉ ተግባራት የመቆጠብ፤

6. የብሔራዊ ባንክ ተግባራት

- 1) የንግድ ባንኮች በላኪዎች የሚቀርቡ ሰነዶች በአንቀጽ 3 የተገለጸውን የክብደት ክፍፍል መሰረት ባደረገ መልኩ ያቀረቡ ሳኪዎችን ብቻ እንዲያስተናግዱ ለሁሉም ንግድ ባንኮች መመርያ ማስተላለፍ፤
- 2) ወቅታዊ መረጃን መሠረት በማድረግ ለውጭ ገበያ የሚቀርቡ ግመሎችን በአንቀጽ 3 የተገለጸው የክብደት መደብ ክፍፍል መሠረት አድርጎ የየወሩን አማካይ የመሸጫ ዋጋን ያወጣል፤

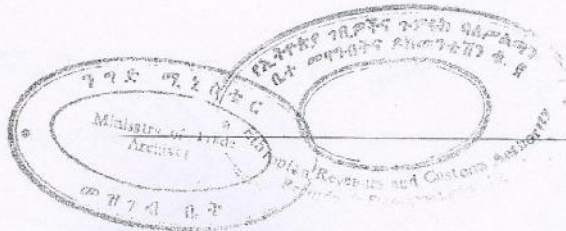
- 3) በውሩ ግመሎችን ሰውጭ ገበያ ዋጋ አሳንሶ የሸጠን ወይም ሽጫለሁ ብሎ ያስመዘገበን ላኪ ይለያል፤
- 4) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 መሠረት የለያቸው ላኪዎች ላይ አስፈላጊውን እርምጃ ይወስዳል
- 5) የወሰዳቸውንም እርምጃዎች ለሚኒስቴር መስሪያ ቤቱ ያሳውቃል
- 6) ሚኒስቴሩ በሚጠራው የባለድርሻ አካላት የምክክር ስብሰባ ላይ የራሱን የአፈጻጸም ሪፖርት ይዞ ይገኛል።

7. የግብርና ሚኒስቴር ተግባራት

- 1/ ለውጪ ገበያ የሚቀርቡ ግመሎችን ጤና በመመርመር የጤና መስፈርት ላሟሉት ግመሎች የአንሰሳት ጤና ሰርተፍኬት ለላኪው ይሰጣል፤
- 2/ የአንሰሳት ጤና ሰርተፍኬቱን ከመስጠቱ በፊት ላኪው ያቀረባቸው የባንክ ሰነዶች በአንቀጽ 5 መሠረት የእያንዳንዱን ግመል የክብደት መጠንና የክብደት መደብ የሚያመለክቱ እና በተጨማሪም የሚላኩትን ግመሎች የሚገልጹ መሆናቸውን ማረጋገጥ አለበት፤ ይህን የማያረጋግጡ ከሆነ ሰርተፍኬቱን መስጠት የለበትም፤
- 3/ ሚኒስቴሩ በሚጠራው የባለድርሻ አካላት የምክክር ስብሰባ ላይ የራሱን የአፈጻጸም ሪፖርት ይዞ ይገኛል።

8. የገቢዎች እና ጉምሩክ ባለሥልጣን ተግባራት

- 1) የቀረቡትን መረጃዎች ከአንሰሳቱ ነባራዊ ሁኔታ ጋር በማመሳከር ህጋዊነቱን ማረጋገጥ እና ህግ ተላልፈው ሲገኙ አስፈላጊውን እርምጃ መውሰድ።
- 2) ወደ ውጭ የተላኩ ግመሎችን መጠን፣ ቀን፣ ላኪ፣ ተቀባይ/ ገዢ እና ሌሎች ተያያዥ መረጃዎችን ለሚኒስቴር መስሪያ ቤቱ ይልካል።
- 3) ሚኒስቴሩ በሚጠራው የባለድርሻ አካላት የምክክር ስብሰባ ላይ የራሱን የአፈጻጸም ሪፖርት ይዞ ይገኛል።

9. የንግድ ሚኒስቴር ተግባራት

- 1/ በወሩ ግመሎችን ለውጭ ገበያ ዋጋ አሳንሶ የሸጠ ወይም ሸጫለሁ ብሎ ያስመዘገበ ተብለው የተለዩ እና በብሔራዊ ባንክ እርምጃ በተወሰደባቸው ላኪዎች ላይ አስፈላጊውን ክትትል ያደርጋል፤
- 2/ አንቀጽ 8 ንዑስ አንቀጽ 2 መሠረት ወደ ውጭ የተላኩ ግመሎችን መጠን፣ ቀን፣ ላኪ ተቀባይ/ ገዢ እና ሌሎች ተያያዥ መረጃዎችን ይወስዳል ፤
- 3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 መሠረት የብሔራዊ ባንክን የድገሪ መሸጫ ዋጋ ቁጥጥርን በሚያግዝ መልኩ ለውጭ ገበያ በሚቀርቡ ግመሎች ግብይት ሂደት አሳሳች ድርጊት በፈጸመ ወይም/እና ዋጋ አሳንሶ በሸጠ ወይም ሸጫለሁ ብሎ ባስመዘገበ ወይም/እና ይህን መመሪያ በመተላለፍ ሌላ ጥፋት በፈጸመ ላኪ ወይም ማንኛውም ሰው ላይ የወንጀል ወይም/ እና የፍትሐ ብሔር ክስ ይመሰርታል፤ አስተዳደራዊ እርምጃም ይወስዳል፤
- 4/ የዚህን መመሪያ አፈጻጸም እና የሚታዩ ክፍተቶችን በመለየት አስፈላጊውን ማስተካከያ ይወስዳል፤
- 4/ የራሱን የአፈጻጸም ሪፖርት በማዘጋጀት የባለድርሻ አካላት የምክክር የስብሰባ መድረክ ያዘጋጃል፤ ለስብሰባው አስፈላጊ የሆኑ ጉዳዮችን ያመቻቻል።

10. የባለድርሻ አካላት የምክክር ስብሰባ ዓላማ

ለውጭ ገበያ በሚቀርቡ ግመሎች የግብይት ሂደት ላይ ባለድርሻ አካላት በሚገጥሟቸው ችግሮች እና የአሰራር ክፍተቶች ላይ በጋራ በመወያየት ለችግሮች መፍትሔ በመስጠት እና የተሻለ የአሰራር ስልት በመቀየስ ግብይቱን ዘመናዊ ማድረግና በዚህ ግብይት ለሀገሪቱ ተገቢውን የውጭ ምንጭ ማስገኘት ነው።

ክፍል ሦስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

11. ቅጣት

1. ማንኛውም ግለሰብ ይህን መመሪያ ተላልፎ ሲገኝ ብሔራዊ ባንክ ከመሸጫ ዋጋ በታች ማስመዝገቡን (under invoicing) በተመለከተ ባስቀመጠው ህግ መሰረት የሚቀጣ ይሆናል፤
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተገለጸው የወንጀል ቅጣት እንደተጠበቀ ሆኖ ሚኒስቴሩ በንግድ ምዝገባና ፍቃድ አዋጅ ቁጥር 686/2006 አንቀጽ 61 እና በሌሎች ህጎች በተሰጠው ስልጣን መሰረት አስተዳደራዊ እርምጃ ሊወስድ ይችላል።

12. የተሻሩ አሰራሮች

ከዚህ መመሪያ ጋር የሚጋጩ ሌሎች መመሪያዎች ወይም የተለምዶ አሰራሮች ተፈጻሚነት አይኖራቸውም።

13. መመሪያውን ስለማሻሻል

ይህን መመሪያ የማሻሻል ወይም የመሻር ሥልጣን የሚኒስቴሩ ነው።

14. መመሪያው የሚፀናበት ጊዜ

ይህ መመሪያ መጋቢት 01 ቀን 2006 ዓ/ም ጀምሮ ተፈጻሚ ይሆናል።

ከበደ ጫኔ

የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ንግድ ሚኒስቴር ሚኒስትር

የግመል የመሸጫ ዋጋ ድህረ ክትትል ላይ ያለውን የአሰራር ክፍተት ለመሙላት የተዘጋጀ
ረቂቅ መመሪያ ላይ የተደረገ ውይይት ቃለ ጉባዔ

የስብሰባ ቦታ ----- የንግድ ሚኒስቴር ስምንተኛ ፎቅ የስብሰባ አዳራሽ

ቀን 11/04/2006 ዓ.ም

ሰዓት 8:30

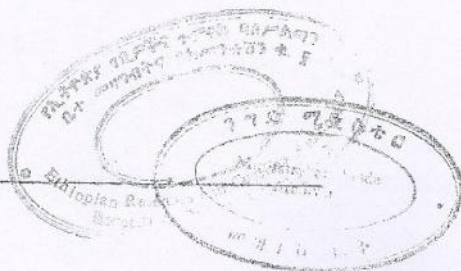
የስብሰባው ተሳታፊዎች

1) አቶ ኑረዲን ሞሃምድ	ስብሰባ.
2) ከሊፋ ሁሴን	ስብሰባ.
3) ዶ/ር ኪሚያ መሃመድ	በግብርና ሚኒስቴር ተወካይ
4) ሀብቴ ትግሮ	የብሔራዊ ባንክ ተወካይ
5) ፈቃዱ ጌታቸው	የቁም እንሰሳት ግብይት ቡድን መሪ
	ጽሁፍ አቅራቢ
6) ሳሙኤል ብርሀኔ	የቁም እንሰሳት ግብይት ቡድን ረዳት ባለሞያ

የስብሰባው አጀንዳ

የግመል የመሸጫ ዋጋ ድህረ ዋጋ ቁጥጥር ላይ የሚታየውን የአሰራር ክፍተት ለመሙላት
የቀረበ የመፍትሄ ሀሳብ ላይ ውይይት ማድረግ

ለውይይት መነሻ የግመል የመሸጫ ዋጋ ድህረ ዋጋ ቁጥጥር ላይ የሚታየውን የአሰራር
ክፍተት ለመሙላት የታሰበ ሁለት አማራጮች የቀረቡ ሲሆን፤

አማራጭ አንድ

በዚህ የመፍትሄ ሀሳብ ግመሎች በክብደት መጠናቸው በመከፋፈል ከክብደቱ አንጻር ሊኖረው የሚገባውን ዋጋ ከግምት በማስገባት በዚህ አግባብ ቁጥጥር ማድረግ ነው።

አማራጭ ሁለት

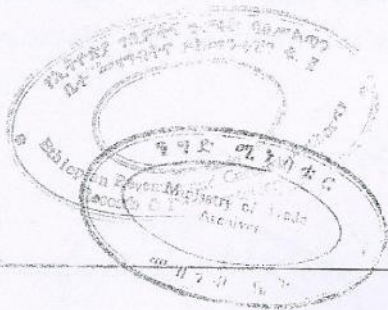
በዚህ የመፍትሄ ሀሳብ ለዳልጋ ክብት እንደተቀመጠ ሁሉ ለግመል ዝቅተኛ የኤክስፖርት ክብደት ማስቀመጥ ነው

በሁለቱም አማራጭ ሀሳቦች ላይ ውይይት ተደርጓል በዚህ መሰረት ሃሳቦቹ በተለያዩ መንገድ ተንሸራሽረዋል።

ዶ/ር ኪሚያ ከግብርና ሚኒስቴር

የሚሸጡበት ገበያ ስለሚለያይ ወይም መዳረሻ ገበያቸው የተለያዩ ስለሆነ በአንድ ላይ የሁሉንም አማካይ ወስዶ መስራቱ አይከብድም ወይ?

ለባንክ በሚያስመዘግቡበት ወቅት ላኪዎቹ በግምት ነው የሚሞሉት የእንሰሳቱን ክብደት በሚሞሉበት ወቅት ትክክለኛነቱ ምን ያህል አስተማማኝ ነው? ሊጠየቁ የሚችሉትን በምን አግባብ ነው? መነሻ እና መድረሻ ገበያው ተለይቶ ቢሰራ ምክንያቱም የሚሸጡበት ገበያ የተለያዩ ስለሚሆን። ክብደት እና ዝርያን በተመለከተ የተለያዩ ዝርያ ያላቸው የተለያዩ ክብደት ነው የሚኖራቸው የሚል ሀሳብ አንስተዋል ከዚህ በተጨማሪ በረቂቅ መመሪያው ዙሪያ ላኪዎችም ቢወያዩበት የሚል ሀሳብ አቅርበዋል።

ከብሔራዊ ባንክ አቶ ሀብቱ ትግር

የመደብ ክፍሉ ሬንጃ በዝቷል ስለዚህ በመሃል ያለውን ጋፕ ብንቀንሰው ከዋጋ በታች ያስመዘገቡ ሰዎችን የምንለይበት የነበረውን 15% ወደ 10% ዝቅ ቢል? ቅድመ እና ድህረ ቁጥጥር ብናደርግ?

በአቶ ክሊፋ በኩል ለተነሱት ሃሳቦች የተሰጡ ምላሾች

በመጀመርያ ደረጃ ኤክስፖርተርች አብዛኞቹ ስምምነታቸው FOB ነው ይህም ማለት እስከ ወደብ ድረስ ብቻ ነው ሌላው በሁለተኛ ደረጃ የተለያየ ሀገር ስለተሸጠ ያን ያህል የጎላ ልዩነት የሰውም ምክንያቱም አንዱ አገር በተሸለ ዋጋ እየገዛ ለሌላኛው አገር ዋጋ በጣም ወርዶ ሊሸጥ የሚችልበት ብዙም አሳማኝ ምክንያት አይኖርም ቢኖርም በ15% ውስጥ የሚካተት መሆን አለበት። ክብደት እና ዝርያን በተመለከተ መመርያው ሁሉንም የሚያስተናግድ ነው የሚሆነው ምክንያቱም ሁሉም እንደ ክብደቱ በተቀመጡት የክብደት መደብ ውስጥ የሚያርፍ ነው የሚሆነው። ስለዚህ ሁሉም ዝርያ እንደ ክብደቱ የሚስተናገድ ነው የሚሆነው።

ሌላው ከብሔራዊ ባንክ ለተነሳው :- መደብ ክፍሉ ሬንጃ በዝቷል ትንሽ ቢጠብ ለሚለው አነስተኛ 250-320 መካከለኛ 320-420 ትልቅ 420-600 በጣም ትልቅ 600 በላይ ቢሆን በሚል ሃሰብ ቀርቦ ስምምነት ላይ ተደርሷል ።

ነገር ግን አሁን ባለው ሁኔታ 15% የነበረውን ወደ 10% አስቸጋሪ ነው የሚሆነው የመመሪያውን ውጤት እያየን ብናስተካክለው የተሸለ ይሆናል አሁን ባለው ሁኔታ ቢቀጥል ነው የሚሻለው የሚል ሃሳብ በአቶ ክሊፋ ተነስቶ እና በመመርያው ዙሪያ ዋናዋና የግመል ላኪዎች እንዲወያዩበት ቤቱ የተሰማማበት ሆኖ የቀጣይ ስብሰባ ሰአትን በመወሰን ስብሰባው 11:00 ሰአት ተጠናቋል ።

የግመል የመሸጫ ዋጋ ድህረ ክትትል ላይ ያለው የአሰራር ክፍተት ለመሙላት የተዘጋጀ ረቂቅ መመሪያ ላይ የተደረገ ውይይት ቃለ ጉባዔ

የሰብሰባ ቦታ ----- የንግድ ሚኒስቴር ስምንተኛ ፎቅ የሰብሰባ አዳራሽ

ቀን 24/04/2006 ዓ.ም

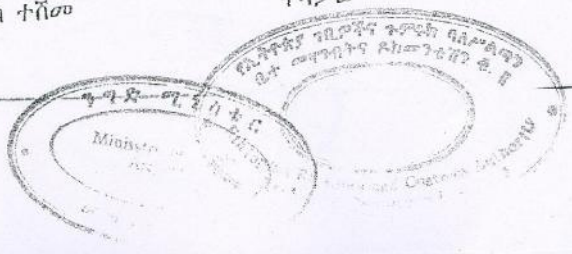
ሠዓት 8:30

የሰብሰባው ተሳታፊዎች

- 1) አስፋ ሙሉጌታ
- 2) ከሊፋ ሁሴን
- 3) ዶ/ር ኪ.ሚያ መሃመድ
- 4) ሀብቱ ትግሮ
- 5) ፍቃዱ ጌታቸው
- 6) ሳሙኤል ብርሀኔ ባለሞያ
- 7) ዮናስ አያሌው
- 8) ሰለሞን ገ/ሀይወት
- 9) ሞገስ ሀይሌ
- 10) ሸ.በሸ. ተሸመ
- 11) ክብራ ሙላት
- 12) ዲና ገዛህኝ
- 13) ምግስ አስፋ
- 14) ካሊድ አህመድ
- 15) ሰአድ ንጉሴ
- 16) ተፈሪ ሀይሉ
- 17) ቴዎድሮስ ተሸመ

- ሰብሳቢ
- ሰብሳቢ
- በግብርና ሚኒስቴር ተወካይ
- የብሔራዊ ባንክ ተወካይ
- የቁም እንሰላት ግብት ቡድን መሪ
- ጽሁፍ አቅራቢ
- የቁም እንሰላት ግብይት ቡድን ረዳት ባለሞያ

- ተሳታፊ
- ተሳታፊ
- ተሳታፊ
- ተሳታፊ
- ተሳታፊ
- ተሳታፊ
- ተሳታፊ
- ተሳታፊ
- ተሳታፊ
- ተሳታፊ
- ተሳታፊ
- ተሳታፊ
- ተሳታፊ
- ተሳታፊ
- ተሳታፊ
- ተሳታፊ

የስብሰባው አጀንዳ

በግመል የመሸጫ ዋጋ ላይ የሚታየውን የአሰራር ክፍተት ለመሙላት ካላኪዎች ጋር የተደረገ ውይይት።

ከዚህ በፊት በተደረገው ውይይት በተወሰነው መሰረት ላኪዎች የተጠሩ ሲሆን ከዚህ በፊት በተደረገው ውይይት ላይ እንደተነሳው መመሪያው በሁለት መልኩ ቀርቧል ፤

አማራጭ አንድ

በዚህ የመፍትሄ ሀሳብ ግመሎች በክብደት መጠናቸው በመከፋፈል ከክብደቱ አንጻር ሲኖረው የሚገባውን ዋጋ ከግምት በማስገባት በዚህ አግባብ ቁጥጥር ማድረግ ነው።

አማራጭ ሁለት

በዚህ የመፍትሄ ሀሳብ ለዳልጋ ክብት እንደተቀመጠ ሁሉ ለግመል ዝቅተኛ የኤክስፖርት ክብደት ማስቀመጥ ነው

በሁለቱም አማራጭ ሀሳቦች ላይ ውይይት ተደርጓል በዚህ መሰረት ሃሳቦቹ በተለያዩ መንገድ ለማንሸራሸር ተሞክሯል።

አቶ አሰፋ በመመሪያው አስፈላጊነት ላይ ሰፊ ማብራሪያ ከሰጡ በኋላ በተዘጋጀው ረቂቅ መመሪያ ላይ ተሳታፊዎች ሀሳብ ሰጥተዋል። የተሰጡ ሀሳቦች እና ጥያቄዎች

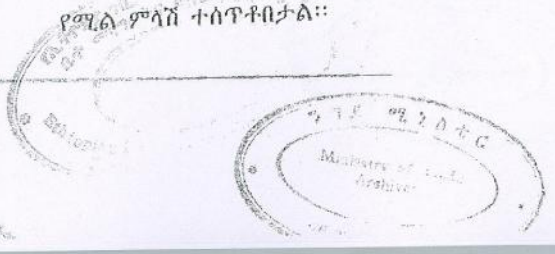

አቶ ሰለሞን

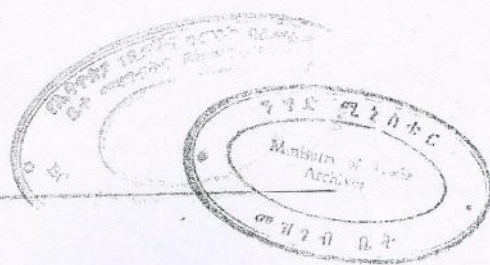
- 1) አሁን ባለው ነባራዊ ሁኔታ ይህን መመሪያ ይዞ ወደ ተግባር መግባት ይከብዳል የተወሰኑ ዝርዎችን ከገበያ ውጪ የሚያደርግ ይመስላል ለምሳሌ የአፋር ግመል እድሜውና ክብደቱ አይጣጣምም ከሌላው ዝርያ አነስ ይላል መመርያው ሊገድበው አይችልም ወይ?
- 2) የተሟላ የኪራንታይን ጣቢያ በሌለበት ሁኔታ መመርያው ለጉምሩክ እና ለኪራንታይን ጣቢያ ሰራተኞች የኪራይ ሰብሳቢነት በር አይከፍትም ወይ?
- 3) ኪራንታይን ሚዛን የለም ለሚለው መንግስት ይህን ማድረግ ያቅተዋል ብሎ ለማመን ይከብዳል ወይንስ ዘርፉን ዘንግቶታል ማለት ነው ምክንያቱም ስራው በቀላሉ በአንድ ግለሰብ ሲሰራ የሚችል ስራ ነው?
- 4) ለእያንዳንዱ ሰተቀመጠው የክብደት መደብ ዋጋ ተወስኖ ቢነገረን?
- 5) በየጊዜው የሳምንት እና የወር ዋጋ እየተጠና ጠቋሚ መነሻ መረጃ በመሀበሩ በኩል ቢደርሰን ?
- 6) ባለድርሻ አካላት በጉዳዩ ላይ ከእኛ ጋር ተገናኝተን ብንወያይበት ?
- 7) ገቢዎች እና ጉምሩክ እንኳን መመርያ አዋጁን እንደፈለጋቸው ነው የሚተረጉሙት ስለዚህ ይህን መመርያ ምን ያህል ይተረጉሙታል?

የተሰጡ ምላሾች

- 1) አሁን ባለው ነባራዊ ሁኔታ ይህን መመሪያ ይዞ ወደተግባር መግባት ይከብዳል የተወሰኑ ዝርዎችን ከገበያ ውጪ የሚያደርግ ይመስላል ለምሳሌ የአፋር ግመል እድሜውና ክብደቱ አይጣጣምም ከሌላው ዝርያ አነስ ይላል መመርያው ሊያገድበው አይችልም ወይ ለሚለው ጥያቄ መመርያው ሁሉንም እንደየክብደታቸው የሚያስተናግድ ነው የሚሆነው የተቀመጠው ክብደት መደብ ውስጥ እንደየክብደቱ በአንዱ ውስጥ ይካተታል ስለዚህ የሚገደብ ዝርያ አይኖርም ::
- 2) የተሟላ የኪራንታይን ጣቢያ በሌለበት ሁኔታ መመርያው ለጉምሩክ እና ለኪራንታይን ጣቢያ ሰራተኞች የኪራይ ሰብሳቢነት በር አይከፍትም ወይ? ይህን እንደ መንግስት ሙስናን ለመዋጋት እያረገ ያለው ጥረት እንዳለ ሆኖ በመሀል እኛም በኢንስፐክሽን ስራ ችግሩን ለመቆጣጠር የምንሄድበት ይሆናል እናንተም ከመስጠት መቆጠብ ይኖርባችኋል የሚል ምላሽ ተሰጥተዋል::

- 3) ኳራንታይን ሚዛን የለም ለሚለው መንግስት ይህን ማድረግ ያቅተዋል ብሎ ለማመን ይከብዳል ወይንስ ዘርፉን ዘንግቶታል ማለት ነው ምክንያቱም ስራው በቀላሉ በአንድ ግለሰብ ሊሰራ የሚችል ስራ ነው ይህ ጥያቄ የእኛም ጥያቄ ነው ነገር ግን እኛም ዝም አላልንም ችግሩ መፍትሄ የሚያገኝበትን ሁኔታ ከማንኛውም ጊዜ በተሻለ እንሰራለን በአጭር ጊዜ ውስጥ መፍትሄ ለማምጣትም እንጥራለን የሚል ምላሽ ተሰጥቷል።
- 4) ለእያንዳንዱ ለተቀመጠው የክብደት መደብ ዋጋ ተወስኖ ቢነገረን የሚል ጥያቄ ተነስቶ አሁን ያለው የግብይት ስርዓት የነጻ ገበያ መርህ ነው ስለዚህ በዚህ ስርዓት ቅድመ ግብይት ዋጋ ቁጥጥር ማድረግ አይቻልም ነገር ግን ይህ ሲባል ዋጋ ቁጥጥር አኖርገም ማለት አይደለም ድህር ግብይት ዋጋ ቁጥጥር የምናደርግበት አግባብ ይኖራል።
- 5) በየጊዜው የሳምንት እና የወር ዋጋ እየተጠና በመሀበሩ በኩል ጠቋሚ መነሻ ዋጋ ቢሰጠን ለሚለው ጥያቄ ጠቋሚ ዋጋ ሳይሆን አጠቃላይ ያለውን መረጃ የምናደርስ ይሆናል የሚል ምላሽ ተሰጥቷል።
- 6) ከመንግስት ባለድርሻ አካላት በጉዳዩ ላይ ከእኛ ጋር ተገናኝተን ብንወያይበት በሚል ለቀረበው ሀሳብ በቀጣዩ ሳምንት ጥር 02 2006 ከቀኑ ስምንት ሰዓት ከባለድርሻ አካላት ጋር ለመወያየት ቀጠሮ ተይዞ 11:00 ስብሰባው ተጠናቀቀል።

የግመል የመሸጫ ዋጋ ድህረ ክትትል ላይ ያለው የአሰራር ክፍተት ለመሙላት የተዘጋጀ ረቂቅ መመሪያ ላይ የተደረገው ውይይት ቃለ ጉባዔ

የስብሰባ ቦታ ----- የንግድ ሚኒስቴር ስምንተኛ ፎቅ የስብሰባ አዳራሽ

ቀን 02/05/2006 ዓ.ም

ሠዓት 8:30

የስብሰባው ተሳታፊዎች

- 1) ከሊ.ፋ. ሁሴን
- 2) ዶ/ር ኪሚያ መሃመድ
- 3) ሀብቱ ትግር
- 4) ፍቃዱ ጌታቸው

- ስብሰቢ
- በግብርና ሚኒስቴር ተወካይ
- የብሔራዊ ባንክ ተወካይ
- የቁም እንሰሳት ግብት ቡድን መሪ
- ጽሁፍ አቅራቢ

5) ሳሙኤል ብርሀኔ

- የቁም እንሰሳት ግብይት ቡድን
- ረዳት ባለሞያ ባለሞያ

6) ሰለሞን ገ/ሀይወት

ተሳታፊ

7) ሸ.በሺ ተሾመ

ተሳታፊ

8) ካሊድ አሀመድ

ተሳታፊ

9) በረከት ደመቀ

ተሳታፊ

10) ጌታቸው በቀለተሳታፊ

ተሳታፊ

11) ቴዎድሮስ ተሾመ

ተሳታፊ

12) ደስባለ ወ/ምህረተ

ተሳታፊ

የስብሰባው አጀንዳ

የግመል የመሸጫ ዋጋ ድህረ ዋጋ ቁጥጥር ላይ የሚታየውን የአሰራር ክፍተት ለመሙላት የቀረበ የመፍትሄ ሀሳብ ላይ ውይይት ማድረግ። ከዚህ በፊት በአጀንዳው ዙሪያ በተደረጉ ሁለት ውይይቶች ማብራሪያ ከተሰተ በኋላ የዚህን ውይይት አስፈላጊነት በመጥቀስ እና የተደረሰበትን ውሳኔ በማስቀመጥ ውይይቱ ተጀምሯል።

የተነሱ ሀሳቦች

ወ/ር ክብራ

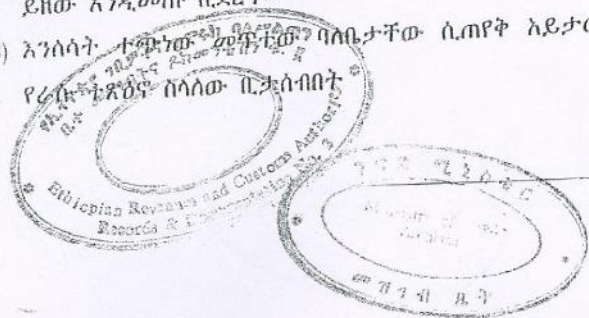
- 1) የአንዳንድ ግመሎች ዝርያ የሚወፍረው በአድሜ ነው ስለዚህ ማወዳደሪያው በክብረት መሆኑ ቀርቶ በአድሜ ቢሆን
- 2) ብሔራዊ ባንክ ዋጋ ሲያወዳድር በአንድ ላይ ከሚሆን በመዳረሻ ገበያ ከፋፍሎ ቢሆን
- 3) መነሻ ዋጋ በሚኒስቴር መስሪያ ቤቱ በኩል ቢቀመጥ

አቶ ሰለሞን

- 1) የዳልጋ ከብት መላክ ያለበት ከ320 ኪ.ግ በላይ መሆን እንዳለበት በመመርያ ተደንግጓል ነገር ግን እየተላከ ያለው ከ320 ኪ.ግ በታች ነው ፈጻሚው መመሪያውን አውቆ እንዲተገበር ለማድረግ ምን ዝግጅት ተደርጓል
- 2) የአንዳንዱ ባለድርሻ አካላት ተግባር እና ሀላፊነት በግልጽ መቀመጥ ይኖርበታል

ዶ/ር ኪሚያ

- 1) ኪራንታይን ጣቢያ ላይ ለሚሰሩ ሰራተኞች ምንም የተሟላ ፋሲሊቲ የለም ለስራ ቁጥጥር ስንወጣ ልንቆጣጠረው በምንወጣው ባለሀብት ተሽከርካሪ ነው የምንወጣው ለስራው የሚያስፈልጉ ግብአቶች ባልተሟሉበት ውጤት ማምጣት ይከብዳል ሲታሰብበት ይገባል ።
- 2) ሌክሰፖርተሮች ወደ ኪራንታይን ሲመጡ የውል ስምምነታቸውን ይዘው አይመጡም ይዘው እንዲመጡ ቢደረግ።
- 3) እንሰሳት ተቋሙን ለማቆም የሚያስፈልገውን ባለቤታቸው ሲጠየቅ አይታወቅም ይህም አሰራር ላይ

4) የባለሞያ እጥረት ስላለ ቢሟላልን

በአቶ ከሊፋ በኩል የተሰጡ ምላሾች

- 1) በዋናነት የመመሪያው መውጣት ህጋዊ ኤክስፖርተርን ለመደገፍ ነው በእኛ በኩል የተፈለገው ዋጋ መወሰን አይለም ትናንሽ ግመል የሸጡት ኤክስፖርተሮች ከዋጋ በታች (under invoice) ተብለው እንዳይጠየቁ እና ትላልቅ ግመሎች ሸጠው ደግሞ በአነስተኛ ዋጋ የሚያስመዘገቡትን አሰራር ለመከላከል የተዘጋጀ ነው።
- 2) ማወዳደርያው በክብደት መሆኑ ቀርቶ በእድሜ ቢሆን ለሚለው ጥያቄ በእድሜ ማወዳደሩ ትንሽ አስቸጋሪ ስለሚሆን ለመፈጸም የተሸለ የሚሆነውም ክብደትን መሰረት ባደረገ መለኩ መሆኑ የተሸለ ይሆናል።
- 3) ብሔራዊ ባንክ ሲያወዳደር መዳረሻ ገበያን መሰረት ባደረገ መልኩ ለሚለው ያለው የዋጋ ልዩነት ብዙም የጎላ ስላልሆነ ቢኖርም በተያዘው 15% መጠባበቂያ ውስጥ የሚካተት ስለሚሆን በዚህ መቀጠሉ የተሸለ ይሆናል መዳረሻ ገበያን መሰረት አድርጎ መስራቱ ለአፈጻጸም አስቸጋሪ ይሆናል።
- 4) ሀገራችን እየተከተለች ባለችው የነጻ ገበያ መርህ ነው ስለዚህ ቅድመ ዋጋ ቁጥጥር ማድረግ አይቻልም በመሆኑም መንግስት ቅድመ ዋጋ ቁጥጥር አያደርግም።
- 5) በጉዳዩ ዙሪያ ከባለድርሻ አካላት ጋር ሰፋ ያለ ውይይት ተደርጎበታል ምናልባት በቀጣይ አፈጻጸሙ ላይ ክፍተት ሊኖር ይችላል ነገር ግን በመስክ ክትትል በማድረግ እና ከኤክስፖርተሮች መረጃ በማሰባሰብ ችግሩ ከስር ከስር የሚፈታ ይሆናል።
- 6) የባለድርሻ አካላት ተግባር እና ሀላፊነት በመመሪያው በግልጽ የሚቀመጥ ይሆናል።
- 7) የእንሰላቱ ባለቤት አይታወቅም ወደ ኪራንታን ሲመጡ የውል ስምምነታቸውን ይዘው አይመጡም ለሚሉት ጥያቄዎች ከማብራሪያ ጋር አዋጁ በግልጽ የሚመልሳቸው ነው የሚሆኑት የሚል ምላሽ ተሰጥቶበታል። በዚህ መሰረት በአጠቃላይ በተነሱት ሀሳቦች ላይ የጋራ መግባባት ላይ በመድረስ እና በመመሪያው አስፈላጊነት ላይ የጋራ አቋም በመያዝ ውይይቱ 11:00 ሰዓት ተጠናቋል።

